

AI och Statens inköpscentral

AI everywhere

- Generativ AI används idag av både leverantörer och myndigheter
- Det påverkar hur vi kravställer, kontrollerar och följer upp
- Upphandlande myndigheter behöver anpassa sina arbetssätt – oavsett upphandlingsföremål

Generativ AI:s påverkan på den offentliga affären

- Vad innebär generativ AI för kravställning, kravuppfyllnad och kontroll i stort?
- Hur bör våra arbetsprocesser och upphandlingar utformas med beaktande av generativ AI?
- Var i upphandlingsprocessen kommer mest personella resurser dedikeras framåt?

Kontroll

- Papperstigrar ineffektiva – Hur bör kontroller av krav ske framåt?
- Anbudspresentationer, referenser och tester?
- Krav på leverantörers användning?

Arbetsprocesser

- Snabbare och enklare att benchmarka
 - Likartade upphandlingsdokument i större utsträckning?
- Generera upphandlingsdokument helt för hand är tidskrävande
- Utökade kontroller?
- Utökad uppföljning?

Generativ AI på statliga ramavtal

- AI-verktyg, drift av och eller hårdvara kan avropas på befintliga IT-avtal
- Flera olika sätt att distribuera AI
 - On-prem (open-weights modeller)
 - SAAS
 - PAAS
 - IAAS
- Sannolikt kommer myndigheter komma att genomföra inköp framåt

Behov

- Vi har identifierat olika behov och därmed olika alternativ
 - För vissa myndigheter kan publika molntjänster vara lämpliga
 - För andra är det direkt olämpligt
 - För viss typ av användning krävs i princip en lokal lösning

Rättsliga hinder

Offentlighet och sekretess

- En sekretessreglerad uppgift i ett publikt/privat moln anses röjd, oaktat att mottagaren tillgodogjort sig uppgiften
- En sekretessreglerad uppgift är en uppgift som omfattas av en bestämmelse i OSL
- OSL – 10 kap 2 a § OSL
 - Hur ska den tillämpas?
 - Lämplig på svenska leverantörer?
 - Lämplig på hyperscalers?

Rättsliga hinder

GDPR

- För att uppgifter ska kunna överföras till tredjeland krävs en lämplig överföringsmekanism
- EU-kommissionens adekvansbeslut visavi USA – EU-US Data Privacy Framework riskerar att falla
- Om adekvansbeslutet återtas återgår vi till en oviss verklighet där det krävs:
 - TIA:s
 - SSC:s
 - Ytterligare åtgärder

Riktlinjer för generativ AI

IMY och DIGG:s riktlinjer

- Utgör ett skal – tänk på!
- Inga konkreta exempel
- Fortfarande många utestående frågor

Fragmenterad implementation

Fragmenterad implementation

- Vissa myndigheter har kommit långt och andra är i en uppstartsfas
- Generativ AI testas ofta i pilotprojekt, men enligt Statskontoret leder de sällan vidare
- En bredd av initiativ – SVEA, RISEGPT och hemmasnickrade lösningar

Pilotprojekt

Legora (fd Leya Law)

- Utforska lämpliga användningsområden.
- Kompetenshöjande insats.
- Strikta begränsningar vad gäller data.

Vad är våra tankar hittills?

- Majoriteten uppskattar att Legora innebär en ökad effektivitet.
- Många användningsområden.
- Att inte kunna använda sekretessreglerade uppgifter utgör ett hinder.
- Det krävs en förändring av tankesätt samt viss engagemang för att få effekt.

AI i förstudie- och upphandlingsfasen

Användningsområden i förstudiefasen

- Sammanfattning och sammanställning av mötesanteckningar (ej uppgifter som potentiellt kan sekretessbeläggas).
- Framtagande av faktatexter till förstudierapport, såsom uppgifter om lagstiftning inom ramavtalsområdet.
- Sammanställning av (viss) statistik.
- Insamling och sammanställning av information från andra upphandlingsunderlag.
- Besvarande av frågor som normalt sett googlas fram.
- Förslag på språkliga förbättringar.

Användningsområden i upphandlingsfasen

- Jämförelse av skrivningar i olika upphandlingar med hjälp av verktyget Tabular Reviews.
- Analys av befintliga ramavtal.
- Framtagande av svar på inkomna frågor i annonserade upphandlingar.
- Bolla juridiska frågor och sammanfatta rättsfall.
- Återkoppling på presentationer, såsom förslag på struktur, upplägg och innehåll.
- Administrativ assistans, exempelvis hjälp med att formulera mejl.
- Besvarande av specifika frågor.

AI i förvaltning och uppföljning av avtal

Användningsområden i förvaltning

- Kontrollera uppdatering av pris- och produktlistor.
- Sammanställning av statistik.
- Hjälp med att besvara frågor.
- Förslag på förvaltningsaktiviteter.
- Stöd vid framtagande av stödmaterial och presentationer.
- Administrativt stöd.

Användningsområden i uppföljning

- Riskanalyser av avtal.
- Förslag på uppföljningsaktiviteter.
- Bedömning av underlag.
- Stöd vid analys av lagkrav, kriterier och villkor.
- Hjälp att utreda specifika frågor.
- Stöd i utvecklingsarbete.

Fördelar med AI

- Effektiviserar vissa arbetsuppgifter.
- Bidrar till ökad kompetens.
- Ett bra bollplank när man behöver nya idéer eller om man kört fast.
- AI kan hitta potentiella brister i underlag och därmed bidra till en högre kvalitet.
- En bra språngbräda för research, dvs. AI kan underlätta att komma vidare i sitt utredningsarbete.
- Underlättar att snabbt sätta sig in olika frågor.

Tre AI-utmaningar

- Tid och träning behövs för att maximera nyttan av AI. Det är viktigt att avsätta tid för att lära sig verktyget.
- Sekretessregler begränsar vilken information som kan laddas upp, kan vara svåra avvägningar.
- AI är inte ofelbar, man måste fortfarande ha koll. Det krävs en kritisk granskning av svaren.

KAMMARKOLLEGIET